

GRÆNNI
BYGGÐ

GREEN BUILDING
COUNCIL ICELAND

Rósa Guðbjartsdóttir –
Bæjarstjóri í Hafnarfjarðarbæ

Græn framtíð í Hafnarfirði

Græn framtíð í Hafnarfirði

Dagur Grænni byggðar 2. september 2021

Rósa Guðbjartsdóttir bæjarstjóri Hafnarfjarðar

Græn sýn

Endurspeglast í skipulagi, stefnum og aðgerðaáætlunum – dæmi:

- Aðalskipulag Hafnarfjarðar
- Umhverfis- og auðlindastefna
- Heilsustefna
- Trjáræktarstefna
- Grunntónn í heildstæðri stefnumótun

Hafnarfjarðarbær leitast við að vera í fararbroddi í sjálfbærni og umhverfismálum, draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og myndunar úrgangs.

Mynd frá miðbæ Hafnarfjarðar

Skipulagsáætlanir

Í nýsamþykktu **svæðisskipulagi höfuðborgarsvæðisins** segir:

„Hreint loft, ómengað drykkjarvatn, nálægð við útivistarsvæði og náttúrulegt umhverfi eru undirstaða þeirra lífsgæða sem felast í að búa á höfuðborgarsvæðinu og marka sérstöðu svæðisins umfram aðrar borgir.“

Í skipulagsáætlunum hvers sveitarfélags er að finna markmið sem miða að því að tryggja þennan aðgang.

Aðalskipulag Hafnarfjarðar

- Áhersla lögð á að þróun byggðar taki mið af sérkennum bæjarins:
 - Greiður aðgangur að ósnortinni náttúru og náttúrufegurð
 - Hraunbreiður og hraunjaðrar
 - Fjöll og skógræktarsvæði
 - Strandlengja og fagur fjallahringur
 - Nálægð við náttúruperlur
 - Innanbæjar og í upplandinu
 - Tengsl við horfna menningu og sögustaði
 - Óbyggðir með búsetjuminjum og fornum slóðum
- Mikilvægt hverju sveitarfélagi að tryggja þennan aðgang – snýst í grunninn um heilsu og velferð íbúanna

Umhverfis- og auðlindastefna

Samþykkt í bæjarstjórn 2018

- Hefur það að markmiði að tryggja öllum íbúum Hafnarfjarðar heilnæmt og öruggt umhverfi til lífs, leiks og starfa
- Mengun sé í lágmarki og umhverfisvöktun virk. Dregið sé verulega úr myndun úrgangs með ábyrgum innkaupum, neyslu og aukinni endurvinnslu
- Almenningsamgöngur eflar og hlutur hjólandi og gangandi bættur
- Umhverfisfræðsla verði til fyrirmyndar og aðgengi að upplýsingum handhægt og þær auðnýttar
- Skal taka tillit til hennar í **allri** starfsemi sveitarfélagsins

Trjáræktarstefna

Samþykkt í bæjarstjórn 2021

- Undirstrikar mikilvægi þess að hönnun garða og grænna rýma í þéttbýli sé þannig að hún laði að íbúa og gesti
- Gróður dregur úr svifryki, bindur kolefni og eykur loftgæði í þéttbýli
- Gerir ráð fyrir að ákveðin hugmyndafræði skili sér í skipulagsáætlanir á öllum stigum til að auka gæði grænna svæða

Heilsustefna

Hafnarfjarðarbær ásetur sér að stuðla að aukinni vellíðan íbúa með heilsueflandi aðgerðum til frambúðar.

Þrjú meginmarkmið:

- Efla vellíðan íbúa
- Efla opin svæði og göngu- og hjólastíga
- Jafna aðgengi og hvetja íbúa til að neyta hollrar fæðu

Vistvæn byggð

Tillögur að hvetjandi aðgerðum samþykktar

- Í maí 2019 samþykkti bæjarstjórn Hafnarfjarðar tillögur að aðgerðum sem hvetja eiga húsbyggjendur til að setja umhverfið í forgang í samræmi við Heimsmarkmið Sameinuðu þjóðanna
 - Tillögur að aðgerðum um sjálfbæra þróun, auknar kröfur um minni losun gróðurhúsalofttegunda og aukna umhverfisvitund almennings
- Tillögurnar voru afrakstur vinnufunda með viðeigandi ráðum, starfsfólki bæjarins og sjálfbærniverkfræðingi
- Tilgangurinn að framfylgja markmiðum mannvirkjalaga og markmiðum umhverfis- og auðlindastefnu Hafnarfjarðar

Meginmarkmið: *Að stuðla að aukinni sjálfbærni í skipulags- og byggingarmálum í sveitarfélaginu og gera Hafnarfjörð að aðlaðandi stað til að byggja vistvænt.*

Vistvæn byggð

- hvatning frá sveitarfélaginu

- Skilyrði um djúpgáma á nýbyggingarsvæðum
- Krafa um endurvinnslu úrgangs á framkvæmdastað – sektarkerfi
- A.m.k. 20% byggingarefna í nýframkvæmdum eiga að hafa umhverfissvottun
- Bærinn gerist aðili að Grænni byggð

Vistvæn byggð

- hvatning frá sveitarfélaginu

- Bærinn sýni fordæmi og móti stefnu um vottun allra nýbygginga á vegum sveitarfélagsins
- 20% afsláttur af lóðarverði gegn Svansvottun eða sambærilegu. 20-30% afsláttur af lóðarverði gegn BREEAM vottun í takti við einkunnargjöf

Vistvæn byggð

- staða mála í dag

- Ákveðin hugarfarsbreyting er að eiga sér stað
 - Þetta tekur tíma – þróun í rétta átt
 - Kallar á breytingar í skipulagsgerð og útboðsgögnum
 - Vegferð sem sveitarfélagið er að feta
 - Framkvæmdir eru í dag boðnar út með kröfu um vottun
 - Fyrirtæki eru orðin meira meðvituð um mikilvægi vottunar og farin að innleiða breytt verklag – líka byggingaverktakar
- Aukin krafa um djúpgáma á nýbyggingarsvæðum t.d. Hjallabraut 49, Skarðshlíðarhverfi og Hamraneshverfi
 - Næsta nýbyggingarsvæði verður Ásland 4 og 5
- Vottuð uppbygging er að eiga sér stað í Skarðshlíð
 - Fjöldi kemur í ljós við lok framkvæmda – nokkur hús í byggingu
 - Afsláttur af lóðarverði þegar hús hefur fengið vottun - endurgreiðsla

Hafró húsíð

- nýtt kennileiti á hafnarsvæðinu

- Hannað og byggt í sátt við umhverfið og sögu svæðisins
- Hús með jákvætt kolefnisspor – byggt með s.k. „kross límdu tré“
 - Nýtt í auknu mæli erlendis í viðleitni manna við að minnka kolefnislosun
- Húsíð opnað formlega með táknrænum hætti í júní 2020
- Umhverfisvænt húsnaði sem opnar á mikla möguleika og tækifæri í frekari vexti & þróun
- Frábært að fá Hafró á svæðið

Náttúruverndarsvæði og friðun

- Skapa bænum sérstöðu með ótvíræðu fræðslu- og útivistargildi
- Eiga sitt rými innan marka bæjarins:
 - Fólkvangar og friðlýst svæði
 - Náttúruvættir og svæði á náttúruminjaskrá
 - Hverfisverndarsvæði
- Verndaráætlanir fyrir mannvirki, fornminjar og trjágróður
 - Húsaskráning og stefna í húsverndarmálum
 - Mörkun hverfa sem bera sérstök einkenni byggingarsögu bæjarins
 - Verndun á trjágróðri í bænum sem talinn er hafa mikið náttúrulegt og/eða menningarlegt gildi

Kolefnisjöfnun

- Samningur við Kolvið (2019)
 - Fyrst íslenskra sveitarfélaga
- Kolefnisjafnað fyrir rekstur hvers árs samkvæmt kolefnisbókhalði bæjarins
 - 2018. 890 tonn = 8.900 tré
 - 2019. 845,8 tonn = 8.458 tré
 - 2020. 839,4 tonn = 8.394 tré
- Akstur leikskólabarna, aldraðra og fatlaðra er kolefnisjafnaður af verktaka
 - Krafa í útboðsgögnum

Önnur verkefni – stærra samhengi

- **Stafræn umbreyting** – straumlínulögun á þjónustu bæjarins, gera hana skilvirkari og ýta undir sjálfsafgreiðslu íbúa. Rafrænar undirskriftir. Efling upplýsingagjafar á miðlum bæjarins. Ýmsar nýjar stafrænar lausnir
- **Matarsóun** – allur matur og afgangur vigtaður til að finna rétt magn og matarskammta. Samningur við verktaka
- **Miðlæg prentlausn – engin sóun með Rent a Prent.** Fækkun á prenturum á starfsstöðvum. Prentskipun eyðist ef sótt með innskráningu við prentara. Mikilvæg umhverfisvæn aðgerð
- **Endurheimt votlendis** – haustið 2019 lauk verkefni um endurheimt votlendis í Bleiksmýri í Krýsuvík

Önnur verkefni – stærri samhengi

- **Rammasamningar og útboð** – flestir rammamarkaðir eru með umhverfiskröfur, t.d. rafmagnseyðsla, hávaðamengun og endurvinnsla
- **Svansvottuð ræsting** – vax notað í stað bóns. Frumkvöðlastarf
- **Umhverfisvænar bifreiðar** - síðustu 5 árin hafa nær eingöngu verið keyptar umhverfisvænar bifreiðar, þ.e. rafknúnar eða metan. Fleiri hleðslustöðvar og tengingar fyrir rafbíla
- **Miðlæg innkaup námsgagna** – stílabækur, skriffæri, möppur og annað slíkt til viðbótar við námsbækur nemenda. Minnkar kolefnisefnispor. Hluti keyptur af Múlalundi sem er vinnustofa fólks með skerta starfsorku

Önnur verkefni

- stærra samhengi

- **Snyrtileikinn** – viðurkenningar til íbúa og fyrirtækja fyrir fegrun bæjarins
 - Hvatning til annarra með flottum fyrirmyndum
- **Heilsu- og menningargöngur**
Fjölmennar og fjölbreyttar fræðslugöngur sem auka þekkingu og ýta undir umhverfisvitund og jákvæða upplifun á nærumhverfinu

Einstakur og öflugur bæjarandi

Hafnarfjörður og Hafnfirðingar eru með sterka sjálfsmynd.
Við viljum vanda okkur og vera hvert öðru og öðrum innblástur og hvatning!

Hafnarfjörður

